

sen» 1084 (*Cart. St. Cugat* II, 380). I també masculí, car un *Pulcresindus*, presbíter de 918 (*Cart. St. Cu.* I, 8) no és més que una disfressa classicista de *Bellisindus* (ll. *pulcher = bellus*), «vinea de *Balsendo*» a. 1022 (*Cart. St. Cu.* II, 133); «Bernat *Bellisén*» comanador en el Segrià (MiretS., *TemplH.*, 250) a. 1303.²

I també en textos gascons. Un «noble Fortaner de Lavedan, seigneur de *Beaucens*» de qui ens parlen a. 1453 (*RIEB* II, 50, n. 1) degué pendre nom del citat poble lavedanès. Però una monja *Benetriz de Beussen* a. 1306, o de *Beusen*, essent clarissa de Mont de Marsan (Millardet, *Textes Landais*), això és tan lluny de la Vall d'Aran i del Lavedà, que creuríem que aquí hi ha nom patronímic, o bé posttoponímic, però independent de tots dos NLL.

L'evolució fonètica és inobjectable: fora d'un escrupol ben lleu quant a la sonoritat de la -s- en el nom aranès, car en el del Lavedà, la c (mera grafia de -ss-) s'ajusta amb la forma registrada per Först. I és versemblant que n'hi hagués una variant amb -s- simple: car com a primer membre d'aquests compostos amb -SIND (per als quals, veg. Aebischer, *Onom. Cat.*, 37-38). Först. registra no sols BELIS-, sinó també un BELI—no menys freqüent (col. 307): llavors l'ètimon seria BELISIND, -ISINDIS; i notem que, amb una sola excepció, els testimonis cat. del NP estan escrits tots amb -s-, no pas -ss-.

¹ Rebutgem (anticipant-nos a qui aquest -IND li ho suggerís) que pugui venir dels bc. *beltz + inde* variant del nom del 'camí', car en basc 'camí negre' es diria *inde beltz* en ordre oposat. — ² També vindrà d'aquí un NL *Bellisens* de Reus que recull Amigó (*Noms de lloc de les T. Cat.*, p. 25), del qual cita mencions antigues a *Belysens* a. 1367, *Balisens* 1390, *Belisen* 1520.

Baussa a. 972, V. *Bassa*

BAUSSITGES

Llogaret de l'Alt Empordà al peu de la carena de l'Albera, agr. a Espolla, uns 7 k. al N. d'aquest poble. És errònia la forma *Bausitges*, que han escrit alguns. *Nom i pron. pop.*: «En diem *la Garriga d'Espolla* o bé *bəusitgəs*» 1958 (Espolla XXII, 71.2). Es dona aquest nom no sols a l'església (en ruïnes) i unes capelles, amb les cases veïnes (Botet, *GGC*, 478-81) sinó també a tota la vall formada per la confluència de la conca que baixa del Coll de Banyuls, amb la Ribera del Freixe, que baixa de Castellserradillo (989 m. altura), bastant a l'E. del Puig Neulós.

DOC. ANT.: «--- in *Baucigis*» en un doc. atribuït a l'a. 844 (Villan., *Vi. Lit.* XIII, 227.19), si bé segons el seu text actual sembla ser una falsificació de cap a l'a. 1200. 1115-1164: «Frexe, *Baucilles*, *Richesen* ---» (*Lib. Feud.* II, 222); 1292: «Perpinianus de *Bauciges* --- de *Bausiges* ---» doc. de Cotlliure (*InvLC*), 1362: «*Par. Sti. Martini de Baucigiis*» (Alsius).

N'hi ha un article de Fidel Fita i Joan Vilanova pu-

blicat en el *Bol. Acad. Hist.* XVII, 128-135 els quals utilitzaren un llarg informe d'un militar que hi estigué destacat. Hi trobem altres notícies del nom: una escriptura (que publicuen) del S. X, datant-la conjecturalment de 946 que sembla coincidir amb la de consagració de l'església a. 946 (citada per Botet), i realment sembla anterior a 950, escriu «eccl. q. vocatur *Bausigas*», però es tracta d'una còpia bastant indirecta (de 1246), on s'afegeix: «valle que dicitur *Bausiges*» (p. 134); 1257: «locum et territorium de *Bausiges*»; 1278: «villari et tota parrochia Sti. Martini de *Bausiges*».

D'altra banda expliquen també que Hug d'Empúries, en una donació, cedeix al prior de Garriguella, l'a. 1218, el domini directe del mas *Otger* o *Euge*, de *Freixa*, i part del delme de *St. Martí* de *Bausitjes*. Havia format municipi a part, amb segell conservat a l'alcaldia d'Espolla. Avui, m'informa l'amic Víctor Hurtado (1967), que encara existeix aquest mas de *Freixa*, i amb aquest nom.

ETIM. En E.T.C. I, 121, em limitava a endevinar un origen pre-romà, cosa —que, almenys en part, pot ser encertada—, perquè hi induïa la terminació -ija. En efecte era sobretot això, i la terminació -ĒGIA de diversos noms fluvials, el que m'indueïa (en *Btr. z. Nfg.* 1973, 285) a suggerir que hi hagués relació amb el nom del riu *Vixiège*, subafluent de l'Arieja, del qual dono allí una sòlida anàlisi històrico-etimològica, mostrant que ve de l'antic *Versieja* (< VERSEGIA) de probable origen cèltic.

Però hem de tenir present que llavors jo no disposava quasi de cap informació medieval del nom de *Baussitges*. En tot cas salta a la vista que quant al radical del nom, cal retirar aquesta conjectura merament comparativa, ara que podem tenir en compte les mencions medievals: totes són amb *ay*, cap excepció amb -r-; amb -i- totes; i les més antigues, i publicades per estudiosos acurats, tenen -c-: no hi pot haver, doncs, aquí cap mena de variant de VERSEGIA. Com que un AU originari hauria donat o i la vocalització de la -I- davant ç o s és normal en aquesta zona, cal partir de *Balcigēs*, que hi consta unànimement, amb variants in-significants.¹

Que la terminació -ija de -ĒGIA és pre-romana i hidronímica està ben provat pel conjunt *Arieja/Arija*, *Oriege*, *Rouviège* i altres aplegats en el treball de *Btr. z. Nfg.* 224 ss.; i això es completa amb *Bosia* nom de dos riuets de l'alta Ribagorça, amb un *Bosegia* antic —V. aquest article—. Però encara que aquest s'acosti més a la forma de *Baussitges*, tampoc coincideix *Balç-* amb el BOSE- originari d'aquells i llur -s- sonora.

Per damunt de tot, ja la realitat de la topografia mostra que en tot això hi ha una semblança accidental: *Baussitges* no ha estat mai nom de cap curs d'aigua, ni tan sols torrent, sinó d'una gran vall seca: *la Garriga* d'Espolla, diu la gent. Enrondata, això, sí, de grans pendents: balços; fora d'això, una gran «hondonada» com la qualifica Madoz, amb bona descripció.

Com a derivat de *balç* ens faltaria un sufix perti-